

ВСЕСОЮЗНИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ХІМІЇ ТА ТЕХНОЛОГІЇ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ (ВНДІХТЛЗ) ЯК ОДНА З ЛАНОК НА ШЛЯХУ ІСТОРІЇ РОЗВИТКУ ДП ДНЦЛЗ

Близнюк М.Ю.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут» (м. Харків)*

На сучасному етапі ДП ДНЦЛЗ продовжує залишатися унікальним, єдиним в Україні центром фундаментальної і прикладної фармацевтичної науки, розвиваючи впродовж 85 років стратегічні напрямки своєї діяльності. Як представник фармацевтичної галузі не втрачає здатності здійснювати комплексні дослідження, починаючи від розробки субстанції та закінчуючи впровадженням у виробництво всіх можливих лікарських форм, включаючи оформлення необхідної нормативної документації. Пройшовши складний історичний шлях Державний науковий центр лікарських засобів перетворився в провідну науково-дослідну установу. Так одним із поштовхів до успіху фундаменталізації наукових досліджень сприяло створення Всесоюзного науково-дослідного інституту хімії та технології лікарських засобів як головної організації з хімії та технології лікарських засобів.

Поява цієї установи пов'язано з рішенням колегії Державного комітету СРСР з науки і техніки від 1 серпня 1978 р. «Про перетворення Харківського науково-дослідного хіміко-фармацевтичного інституту Мінмедпрому СРСР на Всесоюзний науково-дослідний інститут хімії та технології лікарських засобів». 20 січня 1982 р. Міністром медичної промисловості А.К. Меланіченком був видано Наказ № 19 щодо реорганізації Харківського науково-дослідного хіміко-фармацевтичного інституту у Всесоюзний науково-дослідний інститут хімії та технології лікарських засобів (ВНДІХТЛЗ). [3]

Тоді ж була зазначена необхідність визначити основні напрями наукової діяльності Всесоюзного науково-дослідного інституту хімії та технології лікарських засобів, зокрема таких: пошук фізіологічно активних сполук рослинного походження, і створення на їхній основі фітохімічних лікарських препаратів; вивчення структури фізіологічно активних рослинних сполук, і вивчення молекулярно-біологічних основ їхньої взаємодії з клітинами організму; розробка методичних основ проведення досліджень зі створення готових форм лікарських препаратів, у тому числі дитячих лікарських форм і допоміжних матеріалів; розробка нових і вдосконалення чинних технологічних процесів отримання фітохімічних препаратів; розробка прогнозів і пропозицій у галузі експериментального вивчення і створення готових форм лікарських препаратів. [2, с. 16–19]

Дослідний завод Харківського науково-дослідного хіміко-фармацевтичного інституту Міністерства медичної промисловості отримав нову назву: Дослідний завод Всесоюзного науково-дослідного інституту хімії і технологій лікарських засобів (Дослідний завод ВНДІХТЛЗ). У статуті зазначалася необхідність віднести Всесоюзний науково-дослідний інститут

хімії та технології лікарських засобів до першої категорії з оплати праці працівників та підпорядкувати Всесоюзний науково-дослідний інститут хімії та технології лікарських засобів Всесоюзному промислового об'єднанню з виробництва готових лікарських засобів. [4, С. 8 – 10] Відповідно до нового статусу протягом 1982–1991 рр. ВНДХТЛЗ провів безліч фундаментальних досліджень у галузі фармації. [1]

Таким чином, опираючись на величезний науковий і виробничий досвід, накопичений у ДП ДНЦЛЗ за 85 років його славної історії, особливо затребуваним наш потенціал може виявитися в умовах реальної інтеграції України у Фармацевтичний сектор Європейського Союзу. Це повною мірою відноситься до ДП ДНЦЛЗ, наукові досягнення якого за підтримки уряду дозволять зберегти здоров'я українства.

Джерела та література

1. *Проблемы и перспективы создания, производства и повышения качества лекарственных средств в Украине* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.provisor.com.ua/archive/2000/N19/chumak.php>. – Заголовок з екрана.
2. *Георгиевский В. П.* В постоянном стремлении к прогрессу / В.П. Георгиевский // *Фармаком.* – 2005. – № 1. – С. 16–19.
3. *ДАХО*, ф. Р–6023, оп. 3, спр. 855, 3 арк.
4. *ДАХО*, ф. Р–6023, оп. 3., с. 6–16.

ФЕДІР МОЙСЕЄНКО – ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІНЕРАЛОГ

Вісин О.О.

Луцький національний технічний університет (м. Луцьк)

Багато забутих імен українських вчених сьогодні ще потребують повернення в історію. Шкода, але сьогодні мало хто знає ім'я першого українського мінералога Федора Мойсеєнка (22.11.1754 – 24.11.1781).

Народився Федір Мойсеєнко в м. Лебедині, Сумської області. Навчався у Харківському колегіумі, де окрім духовних дисциплін вивчав математику, геодезію, німецьку та французьку мови.

З 1766 р. навчався в гімназії при Петербурзькій Академії наук де захопився вивченням мінералогії. Як найкращого студента за сприяння графа Орлова Мойсеєнка направляють на навчання до гірничої академії (Фрейберг, Саксонія). Саме тут він здобув знання, які і зробили його відомим, адже його наставником був геолог Абраам Готтліб Вернер, який мав світове визнання і незаперечну славу.

Перша наукова праця Ф. Мойсеєнка, монографія на тему «Мінералогічний твір про олов'яний камінь», була опублікована у Ляйпцігу.

У 1779 р., повернувшись до Петербурга, молодий вчений подає на розгляд Академії наук дисертацію та отримує звання ад'юнкта з хімії і мінералогії. Саме тоді і розпочалась його педагогічна діяльність: спочатку він викладав німецьку та французьку мови в Гірничому колегіумі, читав лекції з фізики, з «природної історії гір», з гірського мистецтва, з металургії.

Не зважаючи на досить молодий вік (25 років) вчений мав солідні наукові